

KARTA PROGRAMOWA

Moduł kształcenia	Pojęcia i systemy pedagogiczne I	
Nazwa modułu kształcenia w języku angielskim	Concepts and Pedagogical Systems I	
Kierunek studiów	pedagogika	
Profil kształcenia	praktyczny	
Forma kształcenia	Studia niestacjonarne	
Poziom przedmiotu (podstawowy/specjalnościowy/ ogólnouczelniany)	podstawowy	
Status przedmiotu (obowiązkowy/do wyboru)	obowiązkowy	
Poziom modułu kształcenia	studia I stopnia	
Język wykładowy	polski	
Semestr realizacji modułu	I	
Liczba punktów ECTS	6	
Liczba godzin	Forma modułu: wykład	Forma modułu: ćwiczenia
	15	15
Jednostka realizująca moduł	Katedra Nauk o Wychowaniu	
Moduły poprzedzające	brak	

Syntetyczna charakterystyka modułu

Moduł należy do grupy treści podstawowych. Związany jest zarówno z obszarem nauk humanistycznych, jak i społecznych. W obszarze nauk humanistycznych dotyczy istoty wychowania, nauczania i uczenia się, natomiast w obszarze nauk społecznych koncentruje się środowiskach wychowawczych, systemach instytucji oświatowych i opiekuńczych – ich funkcjach i znaczeniu w rozwoju człowieka. W ramach modułu studenci poznają pedagogikę jako naukę obejmującą analizy procesów edukacyjnych, systemów i podejść oraz ich kulturowych, społecznych, politycznych, historycznych i ekonomicznych kontekstów.

Cele modułu

- Zapoznanie studentów z genezą, rozwojem i istotą pedagogiki jako nauki
- Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami pedagogiki
- Ukazanie interdyscyplinarnego i integrującego charakteru wiedzy pedagogicznej
- Zaprezentowanie najważniejszych nurtów i systemów pedagogicznych
- Ukazanie perspektyw rozwojowych pedagogiki w kontekście rozwoju cywilizacji i przemian kulturowych

Opis efektów kształcenia modułu

Symbol efektu kształcenia dla modułu	Osiągnięte efekty kształcenia	Odniesienie do efektów kształcenia dla kierunku

Wiedza:		
W_01	zna elementarną terminologię z zakresu pedagogiki i nauk pokrewnych (filozofia, socjologia, psychologia, antropologia kultury) i rozumie ich wzajemne powiązania	K_W01 H2P_W02 H2P_W03
W_02	ma podstawową wiedzę o uczestnikach działalności edukacyjnej, wychowawczej, opiekuńczej, kulturalnej i pomocowej Student zna i potrafi scharakteryzować główne systemy pedagogiczne	K_W15 S2P_W04
W_03	zna i rozumie rodzaje więzi społecznych i o rządzące nimi prawidłowości	K_W06 S1P_W01 S1P_W02
Umiejętności:		
U_01	potrafi dokonać obserwacji i interpretacji zjawisk społecznych; analizuje ich powiązania z różnymi obszarami działalności pedagogicznej	K_U02 H1P_U02 S1P_U03
U_02	potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania sytuacji edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych, kulturalnych i pomocowych, a także motywów i wzorów i zachowań ludzkich	K_U03 S1P_U02, S1P_U03 H1P_U06 NU
U_03	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania, interpretowania oraz projektowania strategii działań pedagogicznych; potrafi generować rozwiązania konkretnych problemów pedagogicznych i prognozować przebieg ich rozwiązania oraz przewidywać skutki planowanych działań	K_U10 S1P_U06 NU
Kompetencje społeczne:		
K_01	jest gotów do zachowania się w sposób profesjonalny, refleksji na tematy etyczne i przestrzegania zasad etyki zawodowej	K_K04 S1P_K06 H1P_K03 NK
K_02	ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań pedagogicznych w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych w zakresie pedagogiki	K_K03 H1P_K07
K_03	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	K_K07 H1P_K01

Treści kształcenia modułu

Forma modułu: wykład	Forma modułu: ćwiczenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Geneza nauki, jej historia i współczesne dylematy 2. Nauka a inne formy ludzkiego doświadczenia 3. Pozytywizm – antypozytywizm, naturalizm – antynaturalizm 4. Nauka i technika a mentalność współczesnego człowieka 5. Wychowanie – geneza, rozwój, funkcje 6. Wychowanie jako czynność techniczna, działania komunikacyjne, fakt kulturowy 7. Zależność interpretacji pedagogiki od rozumienia wychowania 8. Pedagogika a inne dziedziny wiedzy 9. Pedagogika jako nauka i jako filozofia wychowania 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zajęcia organizacyjne. Zaprezentowanie studentom programu ćwiczeń, literatury oraz kryteriów oceniania. 2. Charakterystyka pedagogiki jako nauki. 3. Pojęcie wychowania i jego cechy. Wychowanie, a opieka. Podstawowe cechy wychowania (złożoność, intencjonalność, interakcyjność, relatywność i długotrwałość). 4. Wychowanie w świetle koncepcji: pedagogicznych (Janusza Korczaka, Aleksandra Kamińskiego, Celestyna Freineta, Aleksandra S. Neilla, ks. Jana Bosko, Wasyla Suchomlińskiego) i psychologicznych (behawiorystycznej, humanistycznej, psychospołecznej). 5. Wychowanie i jego cele. Klasyfikacja celów wychowania. Zasadność celów wychowania, a normy moralne, formułowanie celów wychowania. 6. Psychospołeczne warunki skutecznego wychowania. Podmiotowe traktowanie dzieci i młodzieży warunkiem skutecznego wychowania. Akceptacja, rozumienie empatyczne i autentyczność nauczycieli-wychowawców jako przejaw podmiotowego traktowania uczniów-wychowanków. Style kierowania wychowawczego (charakterystyka i skutki). Praca nad sobą wychowawców i nauczycieli nieodzownym warunkiem skutecznego wychowania. 7. Charakterystyka wybranych metod i techniki poznawanie dzieci i młodzieży. Autorytet nauczyciela-wychowawcy. 8. Naturalne i intencjonalne środowiska wychowania. Rodzina jako naturalne środowisko wychowawcze. Funkcje i typologia rodzin. Charakterystyka stylów wychowania w rodzinie (demokratyczny, autorytarny, liberalny, niekonsekwentny). Czynniki utrudniające wychowanie w rodzinie. Funkcje szkoły. Struktura organizacyjna szkoły. Klasa szkolna jako grupa społeczna. 9. Charakterystyka wybranych metod i technik wychowania. Metody wychowania: m. modelowania, m. zadaniowa, m. nagradzania, m. karania. Techniki wychowania: t. wymiany opinii, t. wzmacniania pozytywnego i negatywnego, t. oddziaływań niewerbalnych, t. organizowania czasu wolnego.

Literatura podstawowa	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hejnicka-Bezwińska T.: <i>Pedagogika ogólna</i>. Wydaw. Akademickie i Profesjonalne, Warszawa 2008 2. Kunowski S.: <i>Podstawy współczesnej pedagogiki</i>. Wydaw. Salezjańskie, Warszawa 2007 3. Kupisiewicz C.: <i>Szkice z dziejów dydaktyki</i>. Oficyna Wydaw. „Impuls”, Kraków 2010 4. Łobocki M.: <i>Teoria wychowania w zarysie</i>. Oficyna Wydaw. „Impuls”, Kraków 2008 5. Nowak M.: <i>Podstawy pedagogiki otwartej</i>. Redakcja Wydawnictw KUL, Lublin 2000. 6. <i>Pedagogika. Podręcznik akademicki</i>. Tom 1 i 2. Redakcja naukowa Z. Kwieciński, B. Śliwerski. Wydaw. Naukowe PWN, Warszawa 2004 7. Śliwerski B.: <i>Współczesna myśl pedagogiczna</i>. Oficyna Wydaw. „Impuls”, Kraków 2009 8. Śliwerski B.: <i>Współczesne teorie i nurty wychowania</i>. Oficyna Wydaw. „Impuls”, Kraków 2010 9. <i>Wychowanie. Pojęcia. Procesy. Konteksty</i>. Tom 1. Red. naukowa M. Dudzikowa, M. Czerepaniak-Walczak. Gdańskie Wydawnictwo Pedagogiczne, Gdańsk 2007

Literatura uzupełniająca

1. *Edukacja alternatywna w XXI wieku*. Red. naukowa Z. Melosik, B. Śliwerski. Oficyna Wydaw. Impuls, Kraków 2010
2. *Encyklopedia pedagogiczna XXI wieku*. Tom 1-5. Red. nauk. T. Pilch. Wydaw. Akademickie „Żak”, Warszawa 2003-2008
3. Gajda J.: *Pedagogika kultury w zarysie*. Oficyna Wydaw. „Impuls”, Kraków 2006
4. Kawecki I.: *Wprowadzenie do wiedzy o szkole i nauczaniu*. Kraków 2003
5. Okoń W.: *Nowy słownik pedagogiczny*. Wydaw. Akadem. „Żak”, Warszawa 2007

Metody dydaktyczne

- a) Wykład problemowy połączony z dyskusją wspierany prezentacją multimedialną
- b) Analiza tekstu, prezentacje grupowe i indywidualne
- c) Rozmowa kierowana w ramach wykładu i/lub konsultacji